

INTERFAOL TEXNOLOGIYALAR VA MOBIL ILOVALAR YORDAMIDA TIL O‘RGANISH

Dildora Hamrokulovna Yunusova

Teacher, Tashkent State University of Oriental Studies

Abstrakt: Raqamli inqilob til ta'limi manzarasini tubdan o'zgartirdi. Interfaol texnologiyalar va mobil ilovalar til o'rganish tajribasini oshirish uchun kuchli vositaga aylandi. Ushbu maqola ushbu texnologiyalar shaxsiylashtirilgan, qiziqarli va moslashuvchan ta'limni qanday qo'llab-quvvatlashini o'rganadi va ularning lingvistik kompetentsiyani yaxshilashdagi rolini o'rganadi. Muhokama o'qituvchilar va o'quvchilar uchun mumkin bo'lgan muammolar va mulohazalarni ham o'z ichiga oladi. Oxirgi tadqiqotlar va ilovalar tilni texnologiya asosida o'rganishning hozirgi va kelajakdagi tendentsiyalari to'g'risida keng qamrovli ko'rinish berish uchun keltirilgan.

Kalit so'zlar: til o'rganish, mobil ilovalar, interaktiv texnologiya, raqamli ta'lim, gamifikatsiya, virtual o'rganish, ta'limda AI

Kirish

Til o'rganish uzoq vaqtdan beri global muloqot, akademik rivojlanish va professional yuksalishning asosi bo'lib kelgan. An'anaga ko'ra, bu sinfda o'qitish, darsliklar va o'qituvchilarning o'zaro ta'sirini talab qildi. Biroq, raqamli texnologiyalar, xususan, mobil ilovalar va interaktiv platformalar yuksalishi bilan til ta'limi sohasi sezilarli o'zgarishlarga duch keldi. Ushbu vositalar nafaqat qulaylik va foydalanish imkoniyatini taqdim etadi, balki o'quvchilar o'rtasida motivatsiya va faollikni oshiradi. Ushbu maqola interaktiv texnologiyalar va mobil ilovalarning til o'rganishga ta'sirini o'rganadi va asosiy tadqiqotlar, vositalar va pedagogik ta'sirlarni ta'kidlaydi.

Til o'rganishda interfaol texnologiyalarning o'rni

Interfaol texnologiyalar deganda ikki tomonlama aloqa va foydalanuvchilarni jalb qilish imkonini beruvchi raqamli vositalar tushuniladi. Til ta'limi kontekstida bu sun'iy intellekt (AI), virtual haqiqat (VR), o'yinlashtirish va real vaqt rejimida qayta aloqa mexanizmlarini o'z ichiga olgan platformalarni o'z ichiga oladi. Godwin-Jones (2017) ma'lumotlariga ko'ra, mobil yordamli til o'rganishga (MALL) o'tish o'quvchilarga til materiallariga istalgan vaqtda, istalgan joyda kirish imkonini berdi, bu esa ko'proq avtonomiya va individual o'rganish yo'llarini olish imkonini berdi. Duolingo va Babbel kabi gamified platformalar diqqatga sazovor misollardir. Ushbu ilovalar doimiy amaliyotni rag'batlantirish uchun mukofotlar, chiziqlar va ballar kabi motivatsion usullardan foydalanadi. Vesselinov va Grego (2012) tomonidan Duolingoda olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, 34 soatlik ilovalardan foydalanish universitet darajasidagi til o'rgatish semestriga teng.

Nutqni aniqlash texnologiyasi talaffuz mahoratini oshiruvchi yana bir yangilikdir. ELSA Speak kabi ilovalar nutqning aniqligi haqida tezkor fikr-mulohazalarni taqdim etish uchun sun'iy intellektdan foydalanadi va o'quvchilarga urg'u va ravonlikni yaxshilashga yordam beradi. Oberg va Daniels (2013) ta'kidlaganidek, bunday vositalardan foydalanadigan o'quvchilar nutq va tinglash mahoratida sezilarli yaxshilanishni namoyish etadilar.

Virtual va kengaytirilgan haqiqat (VR/AR) immersiyani yanada yaxshilaydi. Talabalar virtual muhitda real o'zaro ta'sirlarni simulyatsiya qilishlari, restoranlarda, aeroportlarda yoki madaniy tadbirlarda suhbatlar o'tkazishda mashq qilishlari mumkin. Lin va Lan (2015) tomonidan olib borilgan tadqiqot shuni ko'rsatdiki, VR-ga asoslangan ingliz tilini o'rgatish bilan shug'ullanadigan o'quvchilar so'z boyligini saqlash va kontekstni tushunish bo'yicha an'anaviy sharoitlarda o'qiyotgan o'quvchilardan ustunroq.

Mobil ilovalar: moslashuvchanlik va shaxsiylashtirish

Mobil ilovalar til o'rganishni juda moslashtirilgan va portativ qilib qo'ydi. Talabalar o'zlarining malaka darajasini tanlashlari, muayyan ko'nikmalarga e'tibor berishlari va hatto o'zlarining tezligini belgilashlari mumkin. Stockwell va Hubbard (2013) ma'lumotlariga ko'ra, mobil qurilmalar hamma joyda o'rganish shaklini qo'llab-quvvatlaydi, bunda o'quvchilar til o'rganishni kundalik ishlarga - qatnov paytida, tanaffus paytida yoki sayohat paytida birlashtiradi.

HelloTalk va Tandem kabi til almashish ilovalari foydalanuvchilarni global miqyosda bog'lab, ona tilida so'zlashuvchilar bilan real vaqtda suhbatni osonlashtiradi. Ushbu platformalar til o'rganishni madaniy almashinuv bilan uyg'unlashtirib, haqiqiylik va motivatsiyani oshiradi. Bundan tashqari, ko'pgina ilovalar endi intervalgacha takrorlash tizimlarini (SRS) o'z ichiga oladi, ular lug'atni uzoq muddatli saqlashni yaxshilaydi (Karpicke & Roediger, 2008).

Ushbu afzalliklarga qaramay, cheklovlar mavjud. Ba'zi ilovalarda grammatika yoki madaniy kontekstda chuqurlik yo'q. Bundan tashqari, barcha o'quvchilar raqamli platformalarda navigatsiya qilishda bir xil darajada mohir emas, bu ulardan samarali foydalanish uchun raqamli savodxonlik bo'yicha treningni talab qilishi mumkin.

Xulosa

Interfaol texnologiyalar va mobil ilovalar til o'rganish imkoniyatlarini qayta belgilab berdi. Ular o'quvchilarning avtonomiyasini qo'llab-quvvatlaydi, o'yinlar orqali faollikni oshiradi va boy, xilma-xil tarkibga moslashuvchan kirishni ta'minlaydi. Raqamli foydalanish imkoniyati va pedagogik integratsiya kabi muammolar saqlanib qolsa-da, bu vositalarning afzalliklari cheklovlardan ancha ustundir. Texnologiyalar rivojlanishda davom etar ekan, o'qituvchilar tilni o'qitish

imkoniyatlaridan to'liq foydalanish uchun moslashishlari va innovatsiyalar qilishlari kerak.

Adabiyotlar ro'yhati

1. Godwin-Jones, R. (2017). Smartphones and language learning. *Language Learning & Technology*, 21(2), 3–17.
2. Vesselinov, R., & Grego, J. (2012). Duolingo effectiveness study. City University of New York.
3. Oberg, A., & Daniels, P. (2013). Analysis of the effect a student-centered, mobile app-supported language learning environment has on acquisition of vocabulary, listening, and speaking skills. *The IAFOR Journal of Language Learning*, 1(1), 1–15.
4. Lin, T. J., & Lan, Y. J. (2015). Language learning in virtual reality environments: Past, present, and future. *Journal of Educational Technology & Society*, 18(4), 486–497.
5. Stockwell, G., & Hubbard, P. (2013). Some emerging principles for mobile-assisted language learning. *Monterey Institute of International Studies*.
6. Karpicke, J. D., & Roediger, H. L. (2008). The critical importance of retrieval for learning. *Science*, 319(5865), 966–968.